

**POZMĚŇUJÍCÍ NÁVRH POSLANCE Mgr. IVANA ADAMCE ke sněmovnímu tisku 592 -
návrh zákona, kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích)**

Čl. I

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstev (zákon o obchodních korporacích), se mění takto:

1. V § 448 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Neurčí-li stanovy jinak, má dozorčí rada tři členy. Počet členů dozorčí rady musí být dělitelný třemi, jde-li o společnost, v níž má stát většinovou majetkovou účast.

(2) Členy dozorčí rady volí a odvolává valná hromada, nestanoví-li tento zákon nebo jiný právní předpis jinak. Jde-li o společnost, v níž má stát většinovou majetkovou účast, volí dvě třetiny členů dozorčí rady valná hromada a jednu třetinu zaměstnanci společnosti. Stanovy mohou určit vyšší počet členů dozorčí rady volených zaměstnanci, avšak tento počet nesmí být větší, než počet členů volených valnou hromadou.“

Odůvodnění:

Dle právní úpravy § 200 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „**obchodní zákoník**“ nebo „**ObchZ**“), platilo, že dvě třetiny členů dozorčí rady akciové společnosti volí valná hromada a jednu třetinu zaměstnanci společnosti, má-li společnost více než 50 zaměstnanců v pracovním poměru na pracovní dobu přesahující polovinu týdenní pracovní doby stanovené zvláštním právním předpisem v první den účetního období, v němž se koná valná hromada, která volí členy dozorčí rady. Zároveň bylo upraveno, že stanovy mohou určit vyšší počet členů dozorčí rady volených zaměstnanci, avšak tento počet nesmí být větší, než počet členů volených valnou hromadou; mohou rovněž určit, že zaměstnanci volí část členů dozorčí rady i při menším počtu zaměstnanců společnosti. Pravidla pro volbu členů dozorčí rady zaměstnanci společnosti byla obsažena zejména v ustanovení § 200 odst. 5 ObchZ.

Původní návrh zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), (dále jen „**zákon o obchodních korporacích**“ nebo „**ZOK**“), obsahoval právní úpravu obdobnou té, která byla předmětem ustanovení § 200 odst. 1 a 5 ObchZ a která byla účinná až do 31. 12. 2013. Na návrh Legislativní rady vlády však bylo právo zaměstnanců volit své zástupce do dozorčí rady akciové společnosti a tím se podílet na jejím řízení (tzv. kodeterminace) ze zákona o obchodních korporacích zcela vypuštěno. **Tímto tedy odpadla povinnost akciových společností obsazovat při naplnění stanovených kritérií dozorčí radu zčásti zástupci volenými zaměstnanci společnosti.**

Z výše uvedeného je patrné, že kodeterminace byla v našem právním řádu dlouhodobě zakotvena a nebyly s ní v rámci společností problémy, čemu svědčí i její zahrnutí do původního návrhu ZOK.

Znovuzavedení povinné kodeterminace bez dalšího se nám však nejeví jako oprávněný požadavek, a to i přes skutečnost, že **povinná kodeterminace již v našem právním řádu existuje** (viz § 64a a § 64b zákona č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti, § 101a, § 290b, § 370 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, § 13 zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku). Jako legitimní

požadavek se však jeví zavést povinnou kodeterminaci u obchodních společností s většinovou majetkovou účastí státu, a to s ohledem na její níže uvedená pozitiva.

Kodeterminace je jednou z možností zaměstnanecké participace na řízení společnosti. Účast zaměstnanců v dozorčích radách posiluje kontrolu správy společnosti. Mezi pozitiva kodeterminace patří zvýšení produktivity a snazší přizpůsobivost zaměstnanců u nezbytných opatření. Tato sociabilita vede k příznivějším pracovním podmínkám a tím **napomáhá k lepším hospodářským výsledkům společnosti**. A to tento pozitivní efekt – lepší hospodářské výsledky - je velmi žádoucí právě u obchodních společností, v níž má stát většinovou majetkovou účast, protože tím **dochází ke zvýšení příjmu státního rozpočtu**. Rovněž vede ke zvýšení informovanosti zaměstnanců o ekonomických výsledcích či cílech společnosti a díky tomu bývají rozhodnutí společnosti zaměstnanci lépe přijímána.

S ohledem na výše uvedené se navrhuje opětovné zavedení povinné kodeterminace u obchodních společností, v níž má stát většinovou majetkovou účast, přičemž jednu třetinu dozorčí rady budou tvořit zaměstnanci společnosti. Z tohoto důvodu se upravuje znění § 448 odst. 1 tak, že u dotčené obchodní společnosti musí být počet členů dozorčí rady dělitelný třemi. Stanovy mohou určit i vyšší počet členů dozorčí rady volených zaměstnanci.

2. V § 448 se za odstavec 2 vkládají nové odstavce 3 a 4, které znějí:

3) Právo volit členy dozorčí rady mají pouze zaměstnanci, kteří jsou ke společnosti, v níž má stát většinovou majetkovou účast, v pracovním poměru.

4) Člen dozorčí rady zvolený zaměstnanci může být zaměstnanci odvolán. Na odvolání zaměstnance z dozorčí rady se použije obdobně ustanovení odstavce 3. Dosavadní odstavce 3 až 5 se označují jako odstavce 5 až 7.

Odůvodnění:

S ohledem na návrh opětovného zavedení kodeterminace u obchodních společností, v níž má stát většinovou majetkovou účast, je třeba stanovit i okruh zaměstnanců, kteří budou mít právo volit členy dozorčí rady. Právo volit budou mít všichni zaměstnanci, kteří budou v pracovním poměru k takové obchodní společnosti.

Dále je třeba zavést i pravidlo k odvolání členů dozorčí rady volených zaměstnanci. Navrhuje se uplatnit stejné pravidlo jako při volbě těchto členů, to znamená, že právo odvolat tyto členy mají všichni zaměstnanci v pracovním poměru k dotčené obchodní společnosti.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Přechodné ustanovení zní takto: „Obchodní společnost, v níž má stát většinovou majetkovou účast, uvede ujednání stanov a složení dozorčí rady do souladu s tímto zákonem do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Neučiní-li tak, rejstříkový soud je k tomu vyzve a stanoví ve výzvě dodatečnou přiměřenou lhůtu ke splnění této povinnosti, jinak může soud obchodní společnost i bez návrhu zrušit a nařídit jejich likvidaci.“.

Odůvodnění:

S ohledem na navrhované znovuzavedení povinné kodeterminace u obchodní společnosti, v níž má stát většinovou majetkovou účast, je třeba stanovit povinnost

obchodním společností, na které tento návrh dopadne a jejichž stanovy nebudou v souladu s tímto návrhem, tj. neobsahují kodeterminaci.

Navrhuje se tedy stanovit přechodným ustanovením povinnost do 2 let od účinnosti novely zákona o obchodních korporacích, obsahující povinnou kodeterminaci, aby obchodní společnosti, na které uvedená povinnost dopadá, uvedly ujednání svých stanov a složení dozorčích rad do souladu s novelou zákona.

Vzhledem k tomu, že bude nutné v souvislosti s tímto návrhem změnit stanovy obchodní společnosti, které obsahují pravidla určení počtu členů dozorčí rady, a změnu stanov doručit do sbírky listin, navrhuje se postupovat v případě nesplnění povinnosti obdobně, jako je uvedeno v § 777 zákona o obchodních korporacích. S touto skutečností souvisí i stanovení lhůty ke splnění této povinnosti. O změně stanov obchodních společností rozhoduje valná hromada. Řádná valná hromada se schází jednou ročně. Při původně navrhované roční lhůtě ke splnění povinnosti by bylo možné, že projednání změny řádnou valnou hromadou by se nepodařilo uskutečnit v zákonné lhůtě a bylo by nutné vynakládat další náklady na svolání mimořádné valné hromady.